

Άρθρο του Β. Φλωρίδη στην «Κ»: Φλέβα διαφθοράς στη Δικαιοσύνη

***Βασίλειος Φλωρίδης 22.10.2026**

Για τη διαφθορά στις σύγχρονες κοινωνίες γράφηκαν πολλά. Όμως σε κάποιες απ' αυτές φαίνεται ότι ακόμη δεν έγινε κατανοητός ο βασικός λόγος που πρέπει να καταπολεμηθεί αποτελεσματικά: Ότι η διαφθορά διαβρώνει ευθέως τη νομιμοποίηση της κρατικής εξουσίας. Συνεπώς υπονομεύει στην ουσία την πεποίθηση των πολιτών ότι οι κανόνες εφαρμόζονται αμερόληπτα, άρα και την ίδια την εμπιστοσύνη τους.

Απ' ό,τι φαίνεται η χώρα μας είναι μια από αυτές. Δυστυχώς, δεν έγινε αντιληπτό από όλους όσοι ασκούν συνταγματικές αρμοδιότητες, ότι όταν ο πολίτης πιστέψει ότι οι αποφάσεις δεν λαμβάνονται με βάση το δίκαιο αλλά με ιδιωτικά συμφέροντα, τότε η υπακοή στον νόμο παύει να στηρίζεται σε πίστη αλλά μεταμορφώνεται σε εξαναγκαστική συμμόρφωση υπό τον φόβο των κυρώσεων. Οι κοινωνίες επηρεάζονται ύπουλα αφού σιγά σιγά αυτό γίνεται κανονικότητα με αποτέλεσμα να κλονίζεται η ισονομία. Μαθαίνουμε τελικά να ζούμε με λιγότερη δικαιοσύνη χωρίς να αντιδρούμε.

Στην απονομή της ποινικής δικαιοσύνης, η διαφθορά επηρεάζει την ίδια την αξιοπιστία της. Ακόμη και μεμονωμένες υποθέσεις εάν φανούν ατιμώρητες ή «καλυμμένες», γεννούν στους πολίτες την αίσθηση πως το σύστημα δεν λειτουργεί ισότιμα. Η νομιμοποίηση περνάει μέσα από την εμπιστοσύνη ότι οι κανόνες της δικονομίας και οι εγγυήσεις που αυτή παρέχει, τηρούνται σταθερά. Αλλιώς κάθε απόφαση μοιάζει ως προϊόν ισχύος και όχι δικαίου. Όταν ριζώνει η ιδέα πως μια σκοπιμότητα μπορεί να υπερισχύσει της αλήθειας, ο πολίτης αρχίζει να θεωρεί ασφαλέστερη την προσωπική διασύνδεση από τη θεσμική θωράκιση.

Δεν απαιτείται χρηματισμός για να μιλήσεις για διαφθορά στη Δικαιοσύνη. Αρκεί να τεκμηριώνεται εκτροπή της δικαστικής εξουσίας προς εξυπηρέτηση ιδιωτικού συμφέροντος ή κάλυψη προηγούμενης αυθαιρεσίας. Γι' αυτό το βάρος πέφτει σε κάθε κρίκο ξεχωριστά και όχι συλλήβδην σε όλο το Δικαστικό Σώμα.

Στην ποινική διαδικασία ειδικότερα, το κρίσιμο ζήτημα είναι να μη χαθεί η αξιοπιστία του δικανικού συλλογισμού. Να μη μένουν σκιές πάνω στην απόδειξη και στην αιτιολόγηση. Όταν η αιτιολογημένη κρίση υποκαθίσταται από σκοπιμότητες, χάνεται το αίσθημα του δικαίου.

Γράφω αυτό το άρθρο επειδή πρόσφατα χειρίστηκα μία ποινική υπόθεση με έντεκα κατηγορουμένους, όπου η κατηγορία ήταν στην κυριολεξία ανυπόστατη. Μια υπόθεση που, και ύστερα από τριάντα επτά χρόνια υπηρεσίας, με τράνταξε και ταυτόχρονα με τρόμαξε. Η επιμονή στην προώθηση της κατηγορίας παρά την παντελή έλλειψη στοιχείων, μου δημιούργησε σοβαρά ερωτήματα για τον ρόλο των δικαστικών λειτουργών που τη χειρίστηκαν. Ο προβληματισμός μου ενισχύθηκε από το ότι ένας

από τους έντεκα κατηγορουμένους ήταν στενός συγγενής εν ενεργεία κυβερνητικού αξιωματούχου.

Ο εισαγγελέας του πρώτου βαθμού το αντιλήφθηκε ορθά και ζήτησε αιτιολογημένα την αρχειοθέτηση της υπόθεσης. Η αρχειοθέτηση όμως δεν εγκρίθηκε από τον εισαγγελέα του δεύτερου βαθμού και ζήτησε να ασκηθεί ποινική δίωξη σε βάρος τους. Σε επόμενο στάδιο, άλλος εισαγγελέας του δεύτερου βαθμού έκανε δεκτή την προσφυγή κατά της παραπομπής τους και πρότεινε και πάλι την αρχειοθέτηση της υπόθεσης. Η υπόθεση επέστρεψε στον πρώτο βαθμό όπου ο εισαγγελέας διαφώνησε με την απαλλακτική κρίση του εισαγγελέα του δεύτερου βαθμού και τελικά το δικαστικό συμβούλιο αποφάσισε την παραπομπή των έντεκα κατηγορουμένων σε δίκη. Στη συνέχεια άλλος εισαγγελέας του δεύτερου βαθμού άσκησε έφεση υπέρ των έντεκα κατηγορουμένων ζητώντας την απαλλαγή τους από κάθε κατηγορία. Το συμβούλιο του δεύτερου βαθμού δεν έκανε δεκτή την έφεση και επικύρωσε την παραπομπή τους.

Χειριζόμενος πλέον την υπόθεση στον Αρειο Πάγο, ύστερα από αίτηση των κατηγορουμένων, ζήτησα την αναίρεση του βουλεύματος του δεύτερου βαθμού και την απαλλαγή τους από τον ίδιο τον Αρειο Πάγο. Όμως το συμβούλιο του Αρείου Πάγου απέρριψε την αναίρεσή μου.

Και οι τέσσερις εισαγγελείς που αντιστάθηκαν, κατέγραψαν στα δικαστικά τους κείμενα ένα κοινό βασικό δεδομένο: Ότι τα αποδεικτικά στοιχεία που υποτίθεται θεμελιώναν τα εγκλήματα, ήταν σαθρά και δεν μπορούσαν να στηρίξουν τις κατηγορίες. Στη συγκεκριμένη περίπτωση δεν επρόκειτο για έκφραση κρίσης πίσω από την οποία θα μπορούσε να καλυφθεί ο δικαστής. Ήταν κατασκευή κρίσης.

Το σοκ ήταν μεγάλο και πρώτα από όλα για όσους βρέθηκαν άδικα στη θέση του κατηγορουμένου. Κυρίως γιατί η κατασκευασμένη κρίση έφθασε μέχρι τον Αρειο Πάγο. Μοιάζει να μην υπάρχει πια «έξοδος κινδύνου». Δεν μιλάμε απλά για δικαστικές αποφάσεις με τις οποίες διαφωνείς, αλλά για την αίσθηση ότι κλείνουν όλες οι πόρτες. Χάθηκε η πίστη τους ότι το δικαστικό σύστημα είναι ικανό να αυτοδιορθώνεται. Και βέβαια η αγωνία τους μεγαλώνει: Τι θα γίνει εάν συνεχιστεί η ίδια κατάσταση και στη δίκη; Το πιο σκληρό για τον αθώο είναι ότι η ίδια η διαδικασία γίνεται τιμωρία πριν καν δικαστεί, με οικονομικό κόστος, δημόσια έκθεση, αγωνία και χωρίς ελπίδα άμεσης αποκατάστασης.

Χρησιμοποίησα τη λέξη «φλέβα» γιατί οι φλέβες καταλήγουν στην καρδιά του οργανισμού. Κι όταν η φλέβα είναι μολυσμένη, η βλάβη δεν μένει τοπικά, φτάνει στον πυρήνα. Στην περίπτωση μας αυτός ο πυρήνας είναι το κράτος δικαίου. Όταν πλήττεται η εμπιστοσύνη των πολιτών, κλονίζεται η νομιμοποίηση της δικαιοσύνης. Για αυτό οφείλουμε όλοι οι δικαστικοί λειτουργοί να υπηρετούμε το κράτος δικαίου απαρέγκλιτα, χωρίς εκπτώσεις και υποχωρήσεις.

Για αυτό και απαιτείται διαφάνεια στις διαδικασίες, αιτιολογημένες αποφάσεις, έλεγχος από αρμόδια όργανα, πραγματική λογοδοσία. Κανείς και σε κανένα βαθμό της Δικαιοσύνης δεν πρέπει να μένει ανεξέλεγκτος. Όλοι πρέπει να λογοδοτούν.

Θέλω, τέλος, να μοιραστώ με όλους μας, τους δικαστικούς λειτουργούς και ιδιαίτερα στους νεώτερους συναδέλφους, κάτι που συνειδητοποίησα όλα αυτά τα χρόνια: Η πόρτα της διαφθοράς ανοίγει πάντα από μέσα.

**Ο Βασίλειος Φλωρίδης είναι αντεισαγγελέας του Αρείου Πάγου*